

Dövlət Statistika Komitəsi nümayəndəsinin Ekoloji göstəricilərə dair və Ətraf mühitin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üzrə işçi qrupların Cenevrə şəhərində təşkil olunmuş sessiyalarda iştirakı haqqında

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Kənd təsərrüfatı və ekologiya statistikasısı şöbəsinin Ekologiya, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq statistikasısı sektorunun müdiri Rəna Lazımova cari il oktyabr ayının 29-dan noyabr ayının 2-dək Cenevrə şəhərində keçirilmiş Ekoloji göstəricilərə dair məqsədli işçi qrupun 6-cı və Ətraf mühitin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üzrə işçi qrupun 13-cü sessiyalarında iştirak etmişdir.

Sessiyalarda MDB-yə daxil olan dövlətlərin statistika orqanlarının və ekologiya nazirliklərinin əməkdaşları, eləcə də Gürcüstan, Albaniya, Makedoniya, Monteneqro, Finlandiya, Serbiya, Bosniya və Herseqovinanın, Ətraf Mühit üzrə Avropa Agentliyinin, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının, Beynəlxalq Enerji Agentliyinin, MDB Statistika Komitəsinin, Mərkəzi Asiya və Moldovanın Regional Ekoloji Mərkəzlərinin və digər beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak etmişlər.

Ekoloji göstəricilərə dair məqsədli işçi qrupun 6-cı sessiyasında BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının hazırladığı “Ətraf mühit göstəricilərinin istifadəsi üzrə Təvsiyələr”dən altı göstərici, “Ətraf mühit göstəricilərinin istifadəsi üzrə Təvsiyələr”ə daxil edilməyən biomüxtəliflik və kənd təsərrüfatı üzrə göstərici, Ekoloji İnformasiyanın Birgə Sisteminin (SEİS) yaradılması layihəsi çərçivəsində görülən işlər və gələcək iş planlar müzakirə edilmişdir.

Ölkə nümayəndələrinə “Ətraf mühit göstəricilərinin istifadəsi üzrə Təvsiyələr”də əks olunmuş altı göstəricinin (havanın temperaturu, yağıntılar, içməli suyun keyfiyyəti, son enerji istehlakı, ümumi enerji istehlakı, nəqliyyat vasitələri parkının orta yaşı) qiymətləndirilməsi tapşırılmışdır. Bununla əlaqədar ölkələr, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən qiymətləndirməyə daxil olan idarələrarası koordinasiya mexanizmləri, məlumatların toplanma metodları, keyfiyyətə zəmanət, göstəricilərin 1990, 1995, 2000-2011-ci illər üzrə dinamikası və göstəricilərin nəşri kimi məsələləri əhatə edən məlumatlar cari ilin sentyabr ayında sessiyanın Katibliyinə təqdim edilmişdir. Ekspert tərəfindən bu göstəricilər üzrə əhatəli icmal hazırlanmış və işçi qrupun üzvlərinə təqdim olunmuşdur.

Katibliyin məsləhətçisi Vladislav Bizək havanın temperaturu və yağıntılar barədə təqdimatla çıxış etmiş və bu sahədə ölçmə səviyyələri və qiymətləndirmələrə dair parametrlər təqdim olunmuşdur.

Beynəlxalq Enerji Agentliyinin eksperti Anna Ziznievski öz təqdimatında qeyd etmişdir ki, enerjinin son istehlakı həm bütövlükdə, həm də əsas sahələr üzrə ayrılıqda (sənaye, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, xidmət, ev təsərrüfatı) təqdim olunmalıdır. Enerjinin

ümumi istehlakı həm bütövlükdə, həm də mənbələr üzrə ayrılıqda (bərk, maye və qaz halında hasil olunan yanacaq növləri, nüvə enerjisi və bərpa olunan enerji növləri) təqdim olunmalıdır. Ölkələr üzrə enerji ixracı və idxalına dair məlumatlar ayrılıqda göstərilməlidir.

Daha sonra “Ətraf mühit göstəricilərinin istifadəsi üzrə Təvsiyələr”ə daxil edilməyən biomüxtəliflik üzrə balıq və digər su heyvanları və məhsullarının ovu üzrə göstəricilər müzakirə edilmişdir.

Cari ilin sentyabr ayında layihədə iştirak edən ölkələr Ətraf Mühit üzrə Avropa Agentliyinin saytına 11 göstərici üzrə məlumatlar yükləmişdir. Ekoloji şəbəkənin konsultantı Yelena Sander ölkələrin təqdim etdiyi məlumatların yoxlanmasına dair geniş təhlil aparmışdır. Təqdimatda suallar cədvəl şəkilinə salınmış və ölkələr üzrə müqayisə edilmişdir.

Ətraf mühitin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üzrə işçi qrupun 13-cü sessiyasında biomüxtəlifliyin monitorinqi üzrə əsas prinsiplərin müəyyənləşdirilməsi, toprağın kimyəvi çirklənməsi, gələcəkdə ekoloji informasiyanın ümumi sisteminin işlənməsi istiqamətləri, milli ekoloji monitorinq üzrə son işlər, ekoloji göstəricilər əsasında ətraf mühitin vəziyyətinin qiymətləndirilməsinə dair məruzələrin hazırlanması, ekoloji informasiyanın daha səmərəli yayılması üçün müasir texnologiyalardan istifadə edilməsi məsələlərinə baxılmışdır.

Milli monitorinq sistemlərində son bir ildə baş vermiş dəyişikliklər, monitorinq şəbəkələrinin təkmilləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi, məlumatların idarə edilməsi, qərarların qəbul edilməsi zamanı onlardan istifadə olunması və ekoloji göstəricilərin nəşri sahəsində gələcək planlar haqqında ölkə nümayəndələri tərəfindən məlumat verilmişdir.